

Wstęp

1. We współczesnym obrocie gospodarczym informacja jest jednym z najważniejszych czynników warunkujących rozwój tego obrotu. Wywiera ona istotny wpływ na zachowania i decyzje uczestników tego obrotu, tj. kontrahentów zarówno w fazie poprzedzającej zawarcie umowy, jak i w fazie jej wykonywania, a także po wykonaniu umowy. Dysponowanie przez kontrahentów pożądanymi przez nich zasobami informacji umożliwia im orientację co do ryzyk prawnych i ekonomicznych związanych z danym kontraktem.

2. Umowy zawierane współcześnie w obrocie masowym z udziałem profesjonalistów między sobą oraz z udziałem konsumentów cechuje w wielu przypadkach wysoki stopień ich skomplikowania i „technicyzacji” (rozumianej jako wykorzystywanie pojęć i terminów nie zawsze jasnych dla potencjalnych kontrahentów). Ponadto wzrasta bardzo szybko wolumen umów zawieranych za pomocą środków komunikowania się na odległość, a zatem bez „osobistego” kontaktu stron. W tego rodzaju umowach ryzyko naruszania uzasadnionych interesów drugiej strony jawi się jako szczególnie wysokie.

3. Niejako odpowiedzią na powyższe problemy jest wzrastająca aktywność prawodawcy zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i na poziomie ustawodawstw krajowych. Rezultatem tej aktywności są stosowne dyrektywy unijne oraz przepisy ustaw „krajowych”. W szczególności, ilość przepisów prawnych dotyczących szeroko pojmowanej problematyki „informacji” w odniesieniu do umów wzrasta w sposób bardzo istotny. Przykładowo, w ustawie z 2011 r. o usługach płatniczych (stanowiących implementację stosownej dyrektywy unijnej) zawarto aż 24 artykuły dotyczące obowiązków informacyjnych stron umów o tzw. usługi płatnicze.

4. Zakres informacji „pożyczanych” przez kontrahentów jest różny w zależności od segmentu obrotu. Inne informacje są ważne np. dla odbiorcy usług płatniczych świadczonych przez bank, a inne np. dla podmiotów nabywających usługi w zakresie świadczenia usług zdrowotnych. Z tego względu problematyka obowiązków informacyjnych jest uregulowana w obowiązujących ustawach w sposób specjalistyczny, a nie w sposób ogólny (np. w postaci swego rodzaju „kodeksu” praw i obowiązków w zakresie informacji).

5. Wzrastające znaczenie problematyki informacji w obrocie gospodarczym znalazło, jak dotąd, ograniczone zainteresowanie ze strony przedstawicieli nauki prawa. Niniejsza monografia zawiera opracowania dotyczące problematyki prawnej informacji w odniesieniu do niektórych specjalnych dziedzin obrotu gospodarczego. Jednak zawiera ona także artykuł dotyczący problematyki informacji gospodarczej ocenianej

z punktu widzenia ogólnoteoretycznego (filozofii prawa). Wydaje się bowiem, że dla należytego rozumienia przepisów ustaw szczególnych niezbędne jest ustalenie stosownych podstaw – szczególnie w zakresie zakresu pojęcia „informacja” oraz jej uzasadnień aksjologicznych.

6. Niniejsza monografia nie pretenduje – rzecz jasna – do przedstawienia całościowego obrazu problematyki prawnej informacji w obrocie gospodarczym. Może jednak stanowić ważny punkt wyjścia dla dalszych badań w tym zakresie.

Prof. dr hab. *Anna Walaszek-Pyziół*